

Πανεπιστήμιο
Νεάπολις
Πάφου

Η ΣΠΑΡΤΗ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ
ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Μεταπτυχιακή Εργασία

ΑΝΔΡΙΑΝΑΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2015

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

Η ΣΠΑΡΤΗ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

της
ΑΝΔΡΙΑΝΑΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου
Πάφος, Κύπρος
2015

Υποβληθείσα
σε μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων
για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Τίτλου
MASTER OF ARTS στον Ελληνικό Πολιτισμό

Η ΣΠΑΡΤΗ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Διπλωματική Εργασία

Επιβλέπων Καθηγητής
Ανδρέας Αγαθοκλέους

Εξεταστική Επιτροπή
Ανδρέας Αγαθοκλέους
Διοτίμα Παπαδή
Δημήτρης Παπαδής

Σχολή Νομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Πανεπιστημίου Νεάπολις Πάφου

Σύνθεση Εξεταστικής Επιτροπής
Ανδρέας Αγαθοκλέους
Διοτίμα Παπαδή
Δημήτρης Παπαδής

Τίτλος

**Η Σπάρτη και η συμβολή της
στον αρχαίο Ελληνικό Πολιτισμό**

Περίληψη

Η αρχαία Σπάρτη ήταν πάντα στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των ιστορικών της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας. Τελευταία παρατηρείται αναζωπύρωση του ενδιαφέροντος και από άλλους, όπως πολιτικούς, νομικούς και συνταγματολόγους. Σύγχρονες έρευνες με θέμα την αρχαία Σπάρτη βρίσκονται σε εξέλιξη ή έχουν ολοκληρωθεί. Όλες σχεδόν οι έρευνες, τείνουν να ανατρέψουν την επικρατούσα αντίληψη ότι η Σπάρτη βρισκόταν σε δεύτερη θέση, μετά την Αθήνα, όσον αφορά την προσφορά της στον αρχαίο ελληνικό και παγκόσμιο πολιτισμό.

Η έρευνα που ακολουθεί έχει ως θέμα την αρχαία Σπάρτη και τη συμβολή της στον ελληνικό πολιτισμό. Χωρίζεται σε επτά κεφάλαια, που υποδιαιρούνται σε υποενότητες. Στο πρώτο κεφάλαιο, η έρευνα αναφέρεται στην ίδρυση του Σπαρτιατικού κράτους. Γίνεται σύντομη ιστορική αναδρομή και επικεντρώνεται στην οργάνωσή του. Στο δεύτερο κεφάλαιο της έρευνας, είναι η Διοίκηση. Αναλύεται η κοινωνική διαστρωμάτωση του κράτους με αναφορά στις σημαντικότερες τάξεις, στους Σπαρτιάτες, στους Περίοικους και στους Είλωτες. Το πολίτευμα και οι θεσμοί της Αρχαίας Σπάρτης περιλαμβάνονται στο τρίτο κεφάλαιο. Μετά από σύντομη σύγκριση των πολιτευμάτων Αθήνας – Σπάρτης, γίνεται εκτενής αναφορά στη Λυκούργεια νομοθεσία. Στη συνέχεια αναφέρεται ο ρόλος και οι αρμοδιότητες των θεσμών, των Εφόρων, της Γερουσίας, της Απέλλας και της δυαδικής Βασιλείας. Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στις αξίες και τα ιδανικά του γνήσιου Σπαρτιάτη, στην αγάπη του για την πατρίδα, στην ανδρεία, τη γενναιότητα και στη λιτότητα της ζωής του. Στο πέμπτο κεφάλαιο επιχειρείται μια γενική θεώρηση του Σπαρτιατικού πολιτεύματος, των εξουσιών και του κράτους, προβάλλεται η αξία του ατόμου και γίνεται προσπάθεια προβολής της Σπάρτης ως κράτους Δικαίου και τέλος δηλώνεται η αυστηρότητα της Λυκούργειας νομοθεσίας. Στο έκτο κεφάλαιο αποδεικνύεται ότι, η Σπάρτη ήταν η πρώτη δημοκρατική πόλη της Ελλάδας. Στη Σπάρτη λειτουργούσε η Δημοκρατία και το κράτος ήταν κοινωνικό. Απαριθμούνται τα προνόμια και τα δικαιώματα των πολιτών και τονίζεται η θρησκευτική πίστη των Λακεδαιμονίων. Καταγράφονται οι περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης και δηλώνονται τα αίτια της παρακμής του Σπαρτιατικού κράτους. Στο τελευταίο κεφάλαιο τονίζεται η συμβολή της Σπάρτης στον αρχαίο Ελληνικό Πολιτισμό.

Η μελέτη μου αποσκοπούσε στο να καταδείξει τη διαχρονική εισφορά της Σπάρτης τόσο στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, όσο και στον παγκόσμιο πολιτισμό, γεγονός που συνεχίζεται μέχρι σήμερα!

Abstract

Ancient Sparta was always at the historians' of Ancient Greek History center of attention. Lately that has been a resurgence of interest by many, such as politicians, lawyers and constitutional experts. Modern research on ancient Sparta is currently being conducted or has been completed. Almost all research studies have the tendency to reverse the perception that Sparta was in second place after Athens as far as it concerns its offer to the ancient Greek and world culture.

The research which follows has ancient Sparta and its contribution to the Greek culture as its subject. It is divided into seven chapters, which are subdivided into subsections. In the first chapter, the research refers to the foundation of the Spartan state. There is a brief history which focuses on its organisation. In the second chapter the research focuses on the regime of Sparta. The social stratification of the state is analysed with reference to the most important classes, the Spartans, the Perioeci and the Helots. The political system and the institutions of Ancient Sparta are included in the third chapter. After a brief comparison of the regimes of Athens and Sparta, an extensive reference to the Lykurgan legislation is made. After that, the role and the responsibilities of the institutions, of the Trustees, the Senate, the Apelles and and of the binary Reign are mentioned. The fourth chapter refers to the values and ideals of a genuine Spartan, his love for the motherland, bravery, gallantry, as well as the chastity of his life . In the fifth chapter there is an overview of the Spartan constitution, its authorities and the state, while showing the value of the individual. In addition, an attempt is made to show that Sparta was a fair state and the severity of the Lykurgan legislation is finally stated. In the sixth chapter it is proved that Sparta was the first democratic city of Greece. In Sparta there was Democracy and the state was social. The privileges and the rights of the citizens are enumerated and the religious faith of the Lacedaemonians is stressed. Emergency incidents are listed and the cause of the decline of the Spartan state is stated. In the last chapter the contribution of Sparta to the Ancient Greek Culture is emphasised.

My study aimed at demonstrating the timeless contribution of Sparta to the Ancient Greek Culture and world civilisation, which continues up to this day!

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

σελ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κεφάλαιο 1: ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ-ΔΙΟΙΚΗΣΗ-ΘΕΣΜΟΙ.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΠΑΡΤΗΣ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

1.1. Η ίδρυση της Σπαρτιατικής πολιτείας-Ιστορική αναδρομή.....16

1.1.1. Οργάνωση της Σπαρτιατικής πολιτείας.....20

Κεφάλαιο 2: ΔΙΟΙΚΗΣΗ

2.1. Κοινωνική διαστρωμάτωση.....24

2.1.1. Οι Σπαρτιάτες.....25

2.1.2. Οι Περίοικοι.....29

2.1.3. Οι Είλωτες.....30

Κεφάλαιο 3: ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΣΠΑΡΤΗΣ – ΘΕΣΜΟΙ

3.1. Ο διπολισμός Σπάρτης- Αθήνας31

3.1.1. Η Λυκούργεια νομοθεσία.....32

3.1.2. Θεσμοί33

3.1.3. Έφοροι.....36

3.1.4. Η Γερουσία39

3.1.5. Η Απέλλα42

Κεφάλαιο 4: ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΙΔΑΝΙΚΑ ΤΗΣ ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

4.1. Η πατρίδα.....45

4.1.1. Η ανδρεία και η γενναιότητα.....46

4.1.2. Η λιτότητα.....47

Κεφάλαιο 5: ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ

5.1. Κράτος και Εξουσίες.....48

5.1.1. Η αξία του ατόμου-ανθρώπου στην Αρχαία Σπάρτη.....50

5.1.2. Η Σπαρτιατική πολιτεία ως κράτος Δικαίου.....50

5.1.3. Η αυστηρότητα της Λυκούργειας νομοθεσίας.....51

Κεφάλαιο 6: ΣΠΑΡΤΗ: Η ΠΡΩΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

6.1. Η αμεσότητα της Σπαρτιατικής Δημοκρατίας.....52

6.1.1. Το κοινωνικό κράτος της Σπάρτης.....55

6.1.2. Προνόμια και δικαιώματα στην πολιτεία της Σπάρτης57

6.1.3. Η πολιτεία των Λακεδαιμονίων και η θρησκεία.....58

6.1.4. Η Σπάρτη σε περιόδους έκτακτης ανάγκης.....	59
6.1.5. Η παρακμή και το τέλος της Σπάρτης.....	61
Κεφάλαιο 7: Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΠΑΡΤΗΣ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ	
7.1. Η Δημοκρατία.....	62
7.1.1. Ισότητα-Ισονομία-Ισηγορία: Μύθοι και πραγματικότητες.....	64
7.1.2. Η συμβολή της Σπαρτιατικής πολιτείας στις τέχνες και στην οικονομία.....	66
7.1.3. Μνημεία και ιερά της Αρχαίας Σπάρτης	68
7.1.4. Η διαχρονικότητα του πολιτισμού της Σπάρτης.....	70
Κεφάλαιο 8: ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	73
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	